

**Akčný plán pre implementáciu Konceptcie výučby
cudzích jazykov v ZŠ a SŠ**

Obsah

OBSAH	2
ÚVOD	3
1. ODSTRÁNENIE VYSOKEJ RÔZNORODOSTI VARIANTOV UČEBNÉHO PLÁNU PRE CUDZIE JAZYKY A ZVÝŠENIE KVALITY VZDELÁVANIA CUDZÍCH JAZYKOV	4
1. 1. MATERINSKÝ JAZYK PLUS DVA ĎALŠIE JAZYKY: SKORÝ ZAČIATOK	4
1. 2. UČENIE SA JAZYKOV V STREDOŠKOLSKOM VZDELÁVANÍ A V ŠKOLENIACH	8
2. AKO LEPŠIE VYUČOVAŤ JAZYKY	10
2.1. ROZVOJ MULTILINGVIZMU	10
2.2. VZDELÁVANIE UČITEĽOV CUDZÍCH JAZYKOV	12
3 FINANČNÉ ZABEZPEČENIE	15
PRÍLOHY	18
PRÍLOHA Č.1	18
NAVRHOVANÍ ČLENOVIA NÁRODNEJ PRACOVNEJ SKUPINY PRE IMPLEMENTÁCIU KONCEPCIE VYUČOVANIA CUDZÍCH JAZYKOV V ZŠ A V SŠ.....	18
PRÍLOHA Č.2	22
PREHEAD ČINNOSTÍ A HARMONOGRAM PRE IMPLEMENTÁCIU SCHVÁLENEJ KONCEPCIE VYUČOVANIA CUDZÍCH JAZYKOV V ZŠ A SŠ	22

Úvod

Nový model vyučovania cudzích jazykov má za cieľ ponúknuť efektívne a globálne riešenia v oblasti zvýšenia kvality jazykového vzdelávania, pričom žiakom SR:

- 1. garantuje dosiahnutie komunikačnej úrovne A2/B2 podľa SERR v prvom CJ a komunikačnú úroveň A1/B1 podľa SERR v druhom CJ rovnako u všetkých žiakov edukačného systému v SR po skončení strednej školy,**
- 2. zabezpečí uznanie dosiahnutého jazykového vzdelania vo všetkých členských štátoch Európskej únie a Rady Európy,**
- 3. zaručí absolventom SOŠ vrátane SOU možnosť uplatnenia sa na európskom trhu práce a tým podporí znalostnú ekonomiku a celoživotné vzdelávanie.**

Základným východiskom pre vypracovanie predkladaného Akčného plánu pre implementáciu schválenej koncepcie výučby cudzích jazykov v ZŠ a SŠ je *Koncepcia výučby cudzích jazykov v ZŠ a SŠ*. Predmetný dokument schválila Vláda Slovenskej republiky dňa 12. septembra 2007. Schválená koncepcia bola výstupom z projektu ESF *Prehľadenie efektívnosti vyučovania cudzích jazykov v súvislosti so vstupom Slovenska do EÚ*, ktorú v spolupráci s Pedagogickou fakultou UK a Filozofickou fakultou Univerzity Konštantína Filozofa vypracoval ŠPÚ. Tento dokument, ktorý tvorí samostatnú prílohu schválenej koncepcie (viď webová stránka MŠ SR) a zahŕňa rozsiahly výskum z oblasti jazykovej politiky v SR, ponúka podrobný, aktuálny stav vo výučbe cudzích jazykov, ako aj analýzy stavu jazykovej prípravy žiakov a učiteľov vo vybraných európskych krajinách. Skúma problémy ohľadom zabezpečenia kontinuity vo výučbe cudzích jazykov v ZŠ a SŠ v SR. Napokon navrhuje konkrétne riešenia pre zefektívnenie výučby cudzích jazykov vo formálnom vzdelávaní stanovením optimálneho a alternatívneho modelu učebného plánu pre predmet cudzí jazyk a ponúka novú koncepciu pre tvorbu cieľového programu pre vybrané cudzie jazyky: AJ, NJ, RJ, FJ, ŠJ a TJ. Na základe navrhutej koncepcie cieľového programu boli v rámci tohto projektu vypracované osnovy zo šiestich, vyššie uvedených cudzích jazykov pre úrovne A1 až B2 SERR. Schválená koncepcia vychádza z vyššie uvedeného alternatívneho modelu učebného plánu, ktorý bol upravený v rámci oponentského konania k *Návrhu postupu zavedenia nového modelu vyučovania cudzích jazykov*. Dokument bol predložený MŠ SR, sekciou regionálneho školstva a schválený na 4. gremiálnej porade ministra 2. mája 2007.

Akčný plán pre implementáciu schválenej koncepcie je vypracovaný v súlade s akčnými plánmi členských krajín EÚ, pričom vysvetľuje jednotlivé kroky potrebné pre úspešnú realizáciu zavedenia cieľového modelu do praxe v kontexte tvorby jazykovej politiky EÚ. Predkladaný dokument oboznamuje s kľúčovými problematikami v oblasti výučby cudzích jazykov, retrospektívne špecifikuje koncepčné zmeny, ktoré Slovenská republika prijala, resp. realizovala na podporu cudzojazyčného vzdelávania v súlade s Akčným plánom EK na roky 2004 – 2006. V závere oboznamuje so zmenami, ktoré Slovenské školstvo bude realizovať v nasledujúcom období v súlade so schválenou *Koncepciou vyučovania cudzích jazykov v ZŠ a SŠ*.

Aktívne ovládanie aspoň dvoch cudzích jazykov na dostatočnej komunikačnej úrovni priamo ovplyvňuje fungovanie demokracie a formovanie osobnosti novodobého európskeho občana. Okrem iného podporuje mobilitu v európskom vzdelávacom priestore a na trhu práce, zvyšuje konkurencieschopnosť a dáva predpoklad pre vytvorenie silného ekonomického priestoru, vedie k tolerancii ako aj k rešpektovaniu kultúrnych odlišností.

1. Odstránenie vysokej rôznorodosti variantov učebného plánu pre cudzie jazyky a zvýšenie kvality vzdelávania cudzích jazykov

1. 1. Materinský jazyk plus dva ďalšie jazyky: skorý začiatok

Základná požiadavka Európskej komisie a jej plnenie v kontexte formálneho vzdelávania v SR:

Prioritou pre členské štáty je zabezpečiť efektívne jazykové vzdelávanie v materských a základných školách, pretože práve tam sa formujú kľúčové postoje k iným jazykom a kultúram, zároveň sa kladú základy pre ďalšie jazykové vzdelávanie. Európska rada v Barcelone vyzvala "k ďalším aktivitám... na zlepšenie ovládania základných zručností predovšetkým prostredníctvom vyučovania najmenej dvoch cudzích jazykov od útleho veku dieťaťa."

V nadväznosti na to vláda Slovenskej republiky schválila Konceptiu výučby cudzích jazykov v ZŠ a SŠ, v ktorej sa zaväzuje zabezpečiť realizáciu svojho záväzku: vyučovať aspoň dva cudzie jazyky od útleho veku, upraviť koncepciu pedagogickej dokumentácie v základných a v stredných školách, ako aj v ďalších učebných zdrojov.

Schválená koncepcia tiež vychádza zo záverov Luxemburského predsedníctva v častiach, ktoré sa týkajú obsahu a jazykovo integrovaného učenia, vrátane zvyšujúceho sa povedomia o výhodách overenej metódy CLIL v praxi.

a) Aký hmatateľný pokrok, ak vôbec nejaký, sa vykonal v tejto oblasti od roku 2004?

Slovenská republika prijala kroky, ktoré majú za cieľ riešiť problematiku výučby materinského jazyka + dvoch cudzích jazykov v útlom veku dieťaťa. V SR už dlhodobo pôsobia základné školy, ktoré ponúkajú výučbu 1. CJ od 1. ročníka resp. 3. ročníka, prevažne anglického a nemeckého jazyka. V týchto školách sa s výučbou 2. CJ začína od 5. ročníka resp. 7. ročníka.

ŠPÚ v spolupráci s vysokými školami rieši problematiku skvalitnenia obsahu výučby cudzieho jazyka, tak aby základné pedagogické dokumenty zodpovedali požiadavkám modernej edukačnej politiky a podporovali myšlienku rozvoja európskeho občianstva. Projekty: KEGA - *Návrh koncepcie jazykovej politiky pre výučbu cudzích jazykov v základných školách a stredných školách* a ESF - *Prehľadenie efektívnosti vyučovania cudzích jazykov po vstupe SR do Európskej únie*, umožnili prehodnotiť všeobecné edukačné ciele v oblasti výučby cudzích jazykov a vytvorili novú koncepciu v súlade s Akčným plánom EK 2004/2006. Výskumy uskutočnené v rámci týchto projektov poukázali na nedostatky v oblasti výučby cudzích jazykov vo formálnom vzdelávaní, pričom najväčšie rezervy konštatovali v nedostatku kvalifikovaných učiteľov v ZŠ. Podobné projekty sa zrealizovali aj v oblasti materinských a vyučovacích jazykov napr. projekt KEGA - *Východiská, ciele a koncepcia kurikulárnej prestavby predmetu slovenský jazyk a literatúra na ZŠ a SŠ*, ktorý má rovnaké ciele ako realizované projekty v oblasti cudzích jazykov.

b) Aké prekážky na uplatnenie/zavedenie tohto vyhlásenia boli doteraz identifikované?

- Nedostatočný počet kvalifikovaných učiteľov cudzích jazykov, najmä v ZŠ a SOŠ, a s tým súvisiace ťažkosti v nedostačujúcej odbornosti a efektívnosti vyučovania vhodným výberom metód a foriem.

- Odborná nepripravenosť učiteľov 1. stupňa ZŠ pre výučbu cudzieho jazyka v ZŠ. Nekvalifikovanosť učiteľov 1. stupňa z cudzieho jazyka ja spôsobená absenciou predmetu cudzí jazyk a didaktiky cudzieho jazyka v študijných programoch vysokých škôl pedagogického zamerania. Vzdelávacie inštitúcie SR neponúkajú možnosť doplniť si cudzí jazyk a didaktiku cudzieho jazyka, ktorá je zameraná na cieľovú skupinu detí od 3 do 10 rokov.
- Nedostatočné finančné a materiálne zabezpečenie jazykového vzdelávania v súlade s filozofiou materinský jazyk + 2.
- Problematika škôl s vyučovacím jazykom. Žiaci v školách s vyučovacím jazykom sa učia okrem svojho materinského jazyka aj slovenský jazyk a ich učebný plán neumožňuje zaradiť výučbu prvého cudzieho jazyka v dostatočnom počte hodín a úplne vylučuje možnosť zaradenia druhého cudzieho jazyka.
- Absencia národných učebníc a nedostatok vhodných učebníc a didaktických materiálov pre danú cieľovú skupinu.

c) *Aké sú navrhnuté iniciatívy na prekonanie týchto prekážok?*

Schválená koncepcia výučby cudzích jazykov v ZŠ a SŠ :

1. Prehodnocuje a obmedzuje vysokú variabilitu učebného plánu pre predmet cudzí jazyk a stanovuje jeden variant učebného plánu pre predmet cudzí jazyk s presným stanovením komunikačných úrovní. Žiaci dosiahnu predpísanú minimálnu komunikačnú úroveň po ukončení určitého časového obdobia.
2. Definuje úrovne cudzojazyčných kompetencií žiakov pre jednotlivé úrovne vzdelávania, vychádzajúc zo SERR pre jazyky, a tým podporuje kontinuitu a koherenciu v oblasti výučby cudzích jazykov v SR.
3. Zabezpečuje kontinuitu vo výučbe prvého CJ pokračovaním v štúdiu daného jazyka na strednej škole.
4. Zavádza povinné vyučovanie dvoch cudzích jazykov na všetky typy stredných škôl v študijných odboroch z ponuky AJ, NJ, RJ, FJ, ŠJ a TJ.
5. Podporuje využívanie aktuálnych informačno – komunikačných technológií pri výučbe cudzích jazykov, napr. finančným príspevkom pre zriaďovanie jazykových laboratórií resp. multimediálnych učební, technického vybavenia škôl, vrátane priebežného školenia učiteľov, ako aj zabezpečením kontinuity vzdelávania a prepojenosť s praxou.
6. Zvyšuje motiváciu slabších žiakov zmiernením „dostihového modelu školy“ (model, ktorý je cieľovo a najmä obsahovo zameraný na rýchlosť a výkonnostné porovnávanie bez výraznejšieho prihliadnutia na vývinové osobitosti pomalších žiakov) a vytvorením priestoru pre vzdelávanie po cykloch.
7. Zabezpečuje preskúmanie a efektívne adaptovanie ponúkaného modelu odborníkmi z oblasti špeciálnej pedagogiky. Navrhuje podporovať kvalifikovanosť učiteľov špeciálnej pedagogiky ich zameraním na problematiku výučby CJ v danej doméne, a tak umožniť žiakovi dosiahnuť určitú komunikačnú úroveň v cudzích jazykoch.
8. Navrhuje dopracovať koncepciu pre výučbu cudzích jazykov pre integrované deti v súlade s ich individuálnymi potrebami; vytvoriť systém individuálnej pomoci integrovanému žiakovi ako aj učiteľom, ktorí pracujú v triede aj s integrovanými deťmi, a to najmä formou odbornej asistencie. Za týmto účelom sa navrhuje zamestnať absolventov bakalárskeho štúdia v odbore cudzí jazyk, ktorí nemajú dostatočné vzdelanie pre výkon povolania učiteľa cudzieho

- jazyka, ale naopak majú dostatočné vzdelanie pre výkon odbornej asistencie v triedach, ktoré navštevujú integrované deti.
9. Prehodnocuje minimálny počet žiakov, potrebných pre vytvorenie jednej skupiny v súlade s požiadavkou európskych inštitúcií pre podporu viacjazyčnosti. V tomto prípade zabezpečiť výučbu podpory menej vyučovaných jazykov ako sú napr. FJ a RJ, TJ a ŠJ.
 10. Podporuje rozvoj jazykových zručností bez potreby zvýšenia vyučovacieho času v učebnom pláne prostredníctvom obsahovo a jazykovo integrovaného vyučovania (CLIL) poskytujúceho žiakom príležitosť používať nadobudnuté jazykové zručnosti v prirodzenom zmysluplnom kontexte, zvažuje čoraz častejšie možnosti integrácie metódy CLIL do vyučovacieho procesu.
 11. Zachováva na prechodné obdobie pôvodnú dotáciu hodín cudzích jazykov pre niektoré odbory SOŠ a navrhuje vypracovať v spolupráci so ŠIOV-om model učebných osnov a učebných plánov, kde by sa zohľadnili aj komunikačné situácie bežné pre cieľové odbory.
 12. Stanovuje a presne vymedzuje pravidlá zriaďovania a podmienok pre činnosť bilingválnych škôl a škôl s rozšíreným vyučovaním CJ.
- d) *Realizácia krokov v časovej postupnosti pre zabezpečenie implementácie jednotlivých opatrení do praxe.*

Prípravná fáza pre zavedenie nového modelu: október 2007 – september 2008

1. Vytvorenie národnej expertnej pracovnej skupiny zo zástupcov MŠ SR, ŠPÚ, ŠIOV, ŠŠI, vybraných VŠ, MPC, ŠJŠ, ktorej úlohou je riešenie aktuálnych problémov spojených so zavádzaním modelu do praxe a tvorbou jazykovej politiky SR. Pracovná skupina by mala pracovať pri MŠ SR, pri sekcii regionálneho školstva a mala by byť základným poradným orgánom ministra školstva SR pri implementácii koncepcie do praxe a tvorby jazykovej politiky SR v súlade s európskym kontextom.
Zoznam navrhovaných členov: príloha č.1.
Termín: 15. november 2007
2. Jednoznačne vymedziť kompetencie jednotlivých inštitúcií v rámci implementácie modelu do školského systému.
Termín: 15. november 2007
3. Poverenie ŠPÚ implementáciou schválenej koncepcie. Za týmto účelom je nutné vytvoriť a vymenovať v organizačnej štruktúre ŠPÚ právne podložený útvar, ktorý bude zodpovedať za tvorbu jazykovej politiky SR, implementáciu schválenej koncepcie a realizáciu projektov Rady Európy a Európskej komisie v oblasti podpory viacjazyčnosti vo formálnom vzdelávaní. Vytvorený útvar bude organizačne, finančne a personálne zodpovedať za realizáciu aktivít navrhnutých národnou skupinou pre implementáciu schválenej koncepcie.
Termín: 1. december 2007
4. Vymenovanie Ústrednej predmetovej komisie pre cudzie jazyky ako poradného orgánu riaditeľa ŠPÚ a kontrolného orgánu v otázkach implementácie schválenej koncepcie a jazykového vzdelávania. Predmetová komisia, v súlade so schválenou koncepciou, by mala zabezpečiť rovnomerné zastúpenie členov pre AJ, NJ, RJ, FJ, ŠJ a TJ, tak aby bola zachovaná základná filozofia harmonizácie a koherencie v oblasti výučby cudzích jazykov.
Termín: 15. november 2007

5. Legislatívne zabezpečiť realizáciu implementácie predkladanej stratégie v potrebných oblastiach ako napr. zabezpečenie continuity vo výučbe cudzích jazykov pri prechode zo ZŠ na SŠ, zavedenie cudzieho jazyka do študijných programov pre učiteľstvo prvého stupňa ZŠ, stanovenie štatútu bilingválnych škôl a škôl s rozšíreným vyučovaním CJ, atď. a v súlade s pripravovanou reformou systému výchovy a vzdelávania SR.
Termín: 1. december 2007 – dodanie podkladov národnej expertnej skupiny pre nový školský zákon v súlade s legislatívnym zabezpečením schválenej *Koncepcie výučby cudzích jazykov v ZŠ a SŠ*.
6. Zabezpečiť, od školského roka 2008/2009, dodržanie continuity vo výučbe CJ pri prechode zo ZŠ na SŠ na úrovni, ktorú žiak dosiahol podľa absolvovaného variantu učebného plánu vo všetkých CJ, ktoré sa na škole vyučujú. Realizáciu tejto požiadavky kontrolovať Štátnou školskou inšpekciou.
Termín: 1. december 2007 – dodanie podkladov pre nový školský zákon, ďalej v rámci realizačnej fázy od školského roku 2008/2009
7. Pripraviť a schváliť základnú pedagogickú dokumentáciu (učebné plány, učebné osnovy a vzdelávacie štandardy) potrebnú na implementáciu predkladaného modelu do praxe podľa vyššie uvedenej koncepcie.
Termín: 31. marec 2008
8. Pripraviť a schváliť koncepciu pre výučbu cudzích jazykov v materských školách a na 1. stupni ZŠ (primárny vzdelávanie) v súlade s filozofiou materinský jazyk +2.
Termín: december 2008
9. Navrhnuť a presne špecifikovať kritériá pre tvorbu dlhodobej koncepcie výučby cudzích jazykov v školách s vyučovacím jazykom národností v súlade so zásadami kurikulárnej reformy.
Termín: december 2008
10. Zabezpečiť preskúmanie a efektívne adaptovanie ponúkaného modelu odborníkmi z oblasti špeciálnej pedagogiky, finančne podporovať technické zabezpečenie škôl, resp. žiakov s jednotlivými postihmi.
Termín: december 2008
11. Dopracovať koncepciu pre výučbu cudzích jazykov pre integrované deti v súlade s ich individuálnymi potrebami; vytvoriť systém individuálnej pomoci integrovanému žiakovi ako aj učiteľom, ktorí pracujú v triede aj s integrovanými deťmi, a to najmä formou odbornej asistencie.
Termín: december 2008
12. Zabezpečiť fungovanie interaktívnej webovej stránky pre učiteľov cudzích jazykov, riaditeľov škôl, rodičov a žiakov s cieľom zabezpečenia dostatočnej informovanosti o jednotlivých etapách implementácie schválenej koncepcie, ako aj vytvorenia efektívneho komunikačného kanálu medzi odborníkmi zodpovednými za implementáciu schválenej koncepcie a prijímateľmi jednotlivých zmien.
Termín: marec 2008

Fáza realizácie: 2008 – 2018 podľa vybraného variantu

1. V školskom roku 2008/2009 resp. 2009/2010 zaviesť podľa schváleného variantu jednotný variant učebného plánu od 5. (resp.3.) ročníka všetkých ZŠ v SR a vyučovať podľa novej koncepcie (učebné osnovy, vzdelávacie štandardy, národné učebnice) v súlade s úrovňami SERR.
Termín: od školského roka 2008/2009, ďalej zavedenie 1. CJ do septembra 2011/2012 a zavedenie 2. CJ do septembra 2012/2013.

2. V školskom roku 2009/2010 pokračovať podľa časového harmonogramu v implementácii zvoleného modelu a priebežne monitorovať na štatisticky významnej vzorke úspešnosť implementácie modelu v súlade so schválenou pedagogickou dokumentáciou.
Termín: Počas celej doby implementácie.
3. Priebežne spracovávať a riešiť problémy spojené s implementáciou predkladaného modelu.
Termín: Počas celej doby implementácie.
4. Zabezpečiť odbornú pomoc učiteľom a školám počas celého trvania implementácie predkladaného modelu.
Termín: Počas celej doby implementácie.
5. Vyhodnotiť ukončenie fázy realizácie koncepcie.
Termín: september 2018

1. 2. Učenie sa jazykov v stredoškolskom vzdelávaní a v školeniach

Základná požiadavka Európskej komisie a jej plnenie v kontexte formálneho vzdelávania v SR:

V stredoškolskom vzdelávaní, mladí ľudia nadobúdajú základy zručností, ktoré im budú slúžiť po celý život pri učení sa cudzím jazykom. Členské štáty EÚ sa zhodli na tom, že žiaci by mali ovládať aspoň dva cudzie jazyky, s dôrazom na účinné komunikatívne schopnosti: aktívne zručnosti majú prednosť pred pasívnymi vedomosťami. Plynulosť prejavu na úrovni rodeného užívateľa jazyka nie je samotným cieľom, ale vyžaduje sa primeraná úroveň zručností v čítaní, počúvaní, písaní a rozprávaní v dvoch cudzích jazykoch. Zároveň sa predpokladajú interkultúrne kompetencie a schopnosť učiť sa cudzím jazykom, či už s pomocou učiteľa, alebo v pozícii samouka. Členské štáty by mali poskytovať adekvátne informácie rodičom ohľadom výberu prvého cudzieho jazyka, ktorý bude ich dieťa študovať, ako aj flexibilitu učebných osnov danej školy, ktorá umožní vyučovanie širšej škály cudzích jazykov.

- a) Aký hmatateľný pokrok, ak vôbec nejaký, sa vykonal v tejto oblasti od roku 2004?
- V školskom roku 2004/2005 sa prvý krát realizovalo zavedenie nového systému externej maturitnej skúšky pre stredné školy z cudzích jazykov, ktorému predchádzalo päťročné monitorovanie z anglického a nemeckého jazyka. Cieľom externej časti maturitnej skúšky je jednotný vzdelávací výstup. Externá časť maturitnej skúšky z cudzích jazykov pozostáva z troch častí: čítanie a počúvanie s porozumením a (gramatika a lexika), ktoré sú porovnateľné s úrovňami SERR.
 - Zároveň sa vytvorili možnosti a podmienky pre žiakov so špeciálnymi vzdelávacími potrebami, zúčastniť sa maturitnej skúšky z cudzích jazykov.
 - Zavedením novej maturity sa zvýšilo vzdelávanie a ďalšie vzdelávanie učiteľov cudzích jazykov v oblastiach komunikatívnej didaktiky a testovania.
 - Vypracoval sa návrh zavedenia dvoch CJ na všetky druhy stredných škôl tak, aby maturitné skúšky mohli prebiehať na úrovni A alebo B (B2 alebo B1 podľa SERR).
 - Vypracovali sa jednotné výkonové štandardy (*Cieľové požiadavky na vedomosti a zručnosti žiakov pre maturitnú skúšku z cudzích jazykov* : AJ, NJ, RJ, FJ, ŠJ, a TJ) pre jednotlivé úrovne maturitnej skúšky z CJ.
 - Pre adekvátnu informovanosť rodičov o cudzojazyčnom vzdelávaní, študijných programoch, projektovej činnosti a medzinárodných aktivitách na školách si väčšina škôl zaviedla svoju vlastnú webovú stránku.

- Prebieha projekt experimentálneho overovania Európskeho jazykového portfólia 16+, ktorý je určený študentom na strednom stupni vzdelávania, ako aj ďalším učiacim sa po absolvovaní základnej, resp. strednej školy.
- V rámci projektu ESF sa vypracovali nové učebné osnovy podľa jednotlivých úrovní SERR - A1 až B2 podľa novej koncepcie.
- Vytvoril sa rámec pre dosiahnutie stanovených jazykových úrovní podľa Spoločného európskeho referenčného rámca (ďalej SERR)
- Definovali sa jednotlivé typy kompetencií v súlade so SERR.
- Zjednotili sa učebné osnovy pre všetky CJ.
- Vytvorila sa formálne jednotná pedagogická dokumentácia pre všetky CJ.
- ŠIOV – Štátny inštitút odborného vzdelávania, ktorý sa zaoberá odbornou zložkou SOŠ vypracoval *Dvojstupňový participatívny model stredného odborného vzdelávania Slovenskej republiky* - Štátny vzdelávací program a Školský vzdelávací program predložený MŠ SR, v ktorom okrem iného rozpracoval návrh systému pre získavanie zručností a vedomostí v oblasti informačných a komunikačných technológií a jazykových kompetencií v odbornom, vzdelávaní a príprave na úrovni ISCD 3 a stanovil priority európskej spolupráce a ich uplatnenie v strednom odbornom vzdelávaní.

b) *Aké prekážky na uplatnenie/zavedenie tohto vyhlásenia boli doteraz identifikované?*

- Neujasnenosť koncepcie vyučovania cudzích jazykov na stredných odborných učilištiach spôsobila nedostatočnú aktivitu a schopnosť študentov komunikovať v cudzom jazyku. Z týchto dôvodov boli a sú cudzojazyčné vedomosti a jazykové kompetencie študentov hodnotené ako málo vyhovujúce. Aj preto bolo nutné dodatočne vytvoriť maturitnú úroveň „C“.
- Nevyhovujúce platné pedagogické dokumenty, veľká rôznorodosť učebného plánu a to hlavne v SOŠ.
- Rôznorodosť druhov stredných škôl (6.ročné gymnázia, 8.ročné gymnáziá, 4.ročné gymnáziá, SOU 2/3 ročné, SOŠ 4/5ročné) a ich nedostatočná transparentnosť v oblasti všeobecných cieľov .
- Nedostatok kvalifikovaných učiteľov v SOU a v niektorých typoch SOŠ.
- Nezabezpečená kontinuita pri prechode z 2. stupňa ZŠ na SŠ.
- Absencia národných učebníc.

c) *Aké sú navrhnuté iniciatívy na prekonanie týchto prekážok?*

1. Zaviesť vyučovanie dvoch cudzích jazykov do všetkých študijných odborov v súlade s reformou systému výchovy a vzdelávania v SR, ktorá je nevyhnutná pre implementáciu navrhovanej koncepcie do SOŠ a SOU.
2. Upraviť základné pedagogické dokumenty pre stredné školy tak, aby spĺňali zásady kontinuity vo výučbe cudzích jazykov.
3. Zachovať na prechodné obdobie pôvodnú dotáciu hodín cudzích jazykov pre niektoré odbory SOŠ a vypracovať v spolupráci so ŠIOV-om model učebných osnov a učebných plánov, kde by sa zohľadnili aj komunikačné situácie bežné pre cieľové odbory.
4. Stanoviť a presne vymedziť pravidlá zriaďovania a podmienok pre činnosť bilingválnych škôl a škôl s rozšíreným vyučovaním CJ v súlade so schválenou koncepciou.

- d) *Realizácia krokov v časovej postupnosti pre zabezpečenie implementácie jednotlivých opatrení do praxe.*

Prípravná fáza pre zavedenie nového modelu: január 2007 – september 2008

1. Pripraviť stratégiu implementácie modelu do všetkých typov SŠ, prioritne do SOŠ a SOU pod vedením zástupcov ŠIOV-u a ŠPÚ.

Termín: december 2008

Fáza realizácie pre zavedenie nového modelu: 2008 – 2018

1. Zabezpečiť, aby už od školského roku 2008/2009, aby bola dodržaná kontinuita vo výučbe CJ pri prechode zo ZŠ na SŠ na úrovni, ktorú žiak dosiahol podľa absolvovaného variantu učebného plánu vo všetkých CJ, ktoré sa na škole vyučujú (žiak, ktorý sa učil CJ v ZŠ, nemôže tento CJ študovať len ako začiatok, či už z vlastnej vôle alebo vôle školy). Realizáciu tejto požiadavky kontrolovať Štátnou školskou inšpekciou.

Termín: 1. december 2007 – dodanie podkladov pre nový školský zákon, ďalej v rámci realizačnej fázy od školského roku 2008/2009

2. Pripraviť a schváliť základnú pedagogickú dokumentáciu (učebné plány, učebné osnovy a vzdelávacie štandardy) potrebnú na implementáciu predkladaného modelu do praxe podľa vyššie uvedenej koncepcie v SOŠ.

Termín: jún 2009

3. V školských rokoch 2013/2017 zabezpečiť pokračovanie zavádzania predkladaného modelu v SŠ.

Termín: postupne od začiatku realizačnej fázy implementácie, t.j. od septembra 2008 až po ukončenie projektu.

2. Ako lepšie vyučovať jazyky

2.1. Rozvoj multilingvizmu

Základná požiadavka Európskej komisie a jej plnenie v kontexte formálneho vzdelávania v SR:

Je mimoriadne dôležité, aby školy a školiace inštitúcie prijali holistický prístup k výučbe cudzieho jazyka, ktorý zabezpečí adekvátne prepojenie medzi vyučovaním materinského jazyka, cudzích jazykov, vyučovacích jazykov, ako aj jazykového vzdelávania jazykových komunit prisťahovalcov; takýto prístup napomôže deťom naplno rozvinúť ich komunikatívne schopnosti. V takomto kontexte môžu byť viacjazyčné dorozumievacie prístupy mimoriadne dôležité, nakoľko tieto môžu podporiť učiacich sa na ceste k uvedomeniu si podobností medzi jazykmi, čo vytvára základňu pre rozvoj receptívneho multilingvalizmu.

- a) *Aký hmatateľný pokrok, ak vôbec nejaký, sa vykonal v tejto oblasti od roku 2004?*

V SR už dlhodobo pôsobia materské školy a 1. stupeň ZŠ, ktoré ponúkajú výučbu aspoň jedného cudzieho, prevažne anglického resp. nemeckého jazyka od 1. ročníka

resp. 3. ročníka ZŠ. ŠPÚ v spolupráci s vysokými školami rieši problematiku skvalitnenia obsahu, tak aby základné pedagogické dokumenty zodpovedali požiadavkám modernej edukačnej politiky a podporovali ideu rozvoja európskeho občianstva.

b) *Aké prekážky na uplatnenie/zavedenie tohto vyhlásenia boli doteraz identifikované?*

- Vysoká rôznorodosť profilov absolventov základných škôl z cudzích jazykov spôsobuje veľké rozdiely v dosiahnutej úrovni jazykových zručností medzi žiakmi 1. ročníka SŠ, čo neumožňuje splniť základnú požiadavku kvalitnej výučby cudzích jazykov t.j. kontinuitu.
- Vysoká variabilita základnej pedagogickej dokumentácie a úplná absencia všeobecných cieľov v oblasti jazykového vzdelávania prispieva k nekvalitnej a neefektívnej výučbe cudzích jazykov a spôsobuje nejednotnosť v definovaní vzdelávacieho obsahu a veľké obmedzenia v plánovaní učebnicovej politiky.
- Neexistujúca filozofia plánovania jazykovej politiky v SR a absencia koherentnej a efektívnej učebnicovej politiky v oblasti výučby cudzích jazykov spôsobuje veľké rozdiely v obsahoch a cieľoch medzi jednotlivými vyučovanými cudzími jazykmi.

c) *Aké sú navrhnuté iniciatívy na prekonanie týchto prekážok?*

1. Zabezpečiť kontinuitu vo výučbe 1. cudzieho jazyka pokračovaním v štúdiu daného jazyka na strednej škole.
2. Zaviest' vyučovanie dvoch cudzích jazykov na všetky typy stredných škôl (minimálne od úrovne stredných odborných škôl).
3. Prehodnotiť minimálny počet žiakov, potrebných pre vytvorenie jednej skupiny, v súlade s požiadavkou európskych inštitúcií na podporu multilingvizmu, v tomto prípade v rámci podpory minoritných jazykov (ako sú napr. FJ a RJ).
4. Zachovať na prechodné obdobie pôvodnú dotáciu hodín cudzích jazykov pre niektoré odbory SOŠ a vypracovať v spolupráci so ŠIOV-om model učebných osnov a učebných plánov, kde by sa zohľadnili aj komunikačné situácie v jednotlivých odboroch.
5. Vytvoriť národné učebnice CJ pre jednotlivé referenčné úrovne a vekové kategórie žiakov podľa presne stanovených kritérií pre tvorbu učebníc.
6. Zefektívniť učebnicovú politiku a zabezpečiť pravidelnú aktualizáciu národných učebníc, zaistiť dostatočné finančné zdroje na túto činnosť.

d) *Realizácia krokov v časovej postupnosti pre zabezpečenie implementácie jednotlivých opatrení do praxe.*

Prípravná fáza pre zavedenie nového modelu: január 2007 – september 2008

1. Vytvoriť pri ŠPÚ pracovnú skupinu pre tvorbu učebnicovej politiky v oblasti výučby cudzích jazykov a koordinovanie činností pre tvorbu národných učebníc v súlade so schválenou koncepciou cudzích jazykov v ZŠ a SŠ.
Termín: január 2008
2. Prostredníctvom strategickej učebnicovej politiky zabezpečiť kvalitné národné učebnice cudzích jazykov predovšetkým pre základné školy.

Termín: zadanie konkurzu pre tvorbu národných učebníc pre úroveň A1 (1.CJ) – marec 2008 a ďalej pokračovať v tvorbe národných učebníc pre jednotlivé úrovne vo fáze realizácie implementácie schválenej koncepcie výučby CJ.

Fáza realizácie pre zavedenie nového modelu: 2008 – 2018

1. Prostredníctvom strategickej učebnicovej politiky zabezpečiť kvalitné národné učebnice cudzích jazykov pre ZŠ a SŠ.

Termín: zadanie konkurzu pre tvorbu národných učebníc pre:

úroveň A1 (2.CJ) – január 2009

úroveň A2 (1.CJ aj 2.CJ) – január 2010

úroveň B1 (1.CJ aj 2.CJ) – január 2011

úroveň B2 (1.CJ aj 2.CJ) – január 2012

tvorba učebníc pre SOŠ – od januára 2010 do júna 2013

2.2. Vzdelávanie učiteľov cudzích jazykov

Základná požiadavka Európskej komisie a jej plnenie v kontexte formálneho vzdelávania v SR:

Učitelia jazykov majú kľúčovú úlohu v budovaní viacjazyčnej Európy. Na rozdiel od učiteľov iných predmetov čelia výzve, aby zabezpečili také jazykové vzdelávanie, ktoré podporuje európske hodnoty otvorenosti voči ostatným, toleranciu odlišností a ochoty komunikovať s ostatnými. Je obzvlášť dôležité, aby všetci títo učitelia mali príslušné poznatky pri používaní daného cieľového jazyka a znalosť ako aj pochopenie s ním súvisiacej kultúry. Všetci učitelia cudzích jazykov by mali stráviť dlhšie obdobie v krajine kde sa daným jazykom hovorí, aby im bolo umožnené si pravidelne svoje vedomosti obnovovať.

Zručnosti a osobné predpoklady vyžadované pri výučbe cudzích jazykov sú dostatočne známe. Prvotné školenia by mali poskytnúť učiteľom cudzích jazykov základnú výbavu praktických skúseností a techník.

Učitelia jazykov potrebujú rady vyškolených lektorov, rovnako ako možnosti udržiavať si svoj jazyk a učiteľské zručnosti na aktuálnej úrovni, prostredníctvom e – learningu, ako aj dištančného vzdelávania.

Učitelia cudzích jazykov sa často môžu cítiť izolovaní, bez toho, aby si uvedomovali najnovšie trendy vývoja ich profesie a možností zlepšenia vlastnej prác. Môžeme predpokladať, že nemajú prístup k podporným informáciám v oblasti svojej práce a z týchto dôvodov je dôležité a nevyhnutné umožniť im kontakt a medzi sebou a orgánmi na tak regionálnej, ako aj národnej a európskej úrovni.

V tejto oblasti majú členské štáty kľúčovú úlohu zabezpečiť, aby všetci učitelia cudzích jazykov mali:

- primerané základné vzdelanie vrátane praktických školení pedagogiky v oblasti cudzích jazykov a skúsenosti z pobytu v krajine, ktorej jazyk vyučujú, a

- pravidelný prístup k predplatenému in-service školeniu.

Členské štáty zohľadňujú Rezolúciu Rady EK z 14. 2. 2002, ktorá ich vyzýva k podpore budúcich učiteľov cudzích jazykov tiež prostredníctvom využitia možností relevantných európskych programov zameraných na štipendiá realizované v krajinách danej jazykovej oblasti, ktorú študujú. Členské štáty sa vyzývajú prehodnotiť svoje súčasné postoje v oblasti školení učiteľov cudzích jazykov vo svetle výsledkov štúdie “Európsky profil vzdelávania pre učiteľa cudzích jazykov.

Členským štátom bolo doporučené odstrániť právne a administratívne prekážky zabráňujúce mobilite učiteľov cudzích jazykov. Zároveň je žiaduce, aby ich profesionálne napredovanie bolo monitorované.

a) *Aký hmatateľný pokrok, ak vôbec nejaký, sa vykonal v tejto oblasti od roku 2004?*

Slovenská vláda uvádza vo svojom vládnom programe z roku 1998, že « výchova a vzdelávanie je stálou a dôležitou prioritou (...) vytvárame takú spoločnosť, v ktorej bude výchova a vzdelávanie zdrojom dlhodobej prosperity ». Táto koncepcia bola ďalej rozpracovaná a predložená v správe *Milénium*.

Do slovenského vzdelávacieho systému sa postupne zavádzajú rozhodnutia vyplývajúce z Bolonského procesu (trojročné bakalárske, päťročné magisterské a osemročné doktorandské štúdium). Budúcnosť dvojodborovosti učiteľov základných a stredných škôl, ktorá sa podľa starého systému dala získať v 5-ročnom štúdiu, je neistá. Hovorí sa o trojročnom štúdiu, osvedčenom titulom „pomocný pedagogický pracovník“, ale jeho pôsobnosť a postavenie sú až doposiaľ nejasné. Odborníci z filozofických fakúlt sa však nazdávajú, že tri roky na zvládnutie dvoch odborov nestačia.

b) *Aké prekážky na uplatnenie/zavedenie tohto vyhlásenia boli doteraz identifikované?*

- Slovenská republika venuje veľkú pozornosť výskumom ohľadom vzdelávania a prípravy učiteľov najmä v oblasti výučby cudzie jazyky. Ich prípravu pokladá vzhľadom na počet kvalifikovaných učiteľov za nedostačujúcu. Najviac vyučované jazyky, angličtinu a nemčinu, vo veľkej miere učia nekvalifikovaní učitelia: len 62,75% učiteľov angličtiny a 71,33% učiteľov nemčiny zo všetkých učiteľov a bez ohľadu na stupeň vyučovania má kvalifikáciu. Situácia je lepšia v oblasti menej vyučovaných jazykov: 95,79% učiteľov francúzštiny, 89,10% učiteľov ruštiny, 90,90% učiteľov taliančiny a 83,60% učiteľov španielčiny má kvalifikáciu (treba ale prihliadať na absolútne čísla: je iba 61 učiteľov španielčiny a 22 taliančiny, oproti učiteľom angličtiny, ktorých je 5773 a nemčiny, ktorých je 5358; počty žiakov, ktorí sa tieto jazyky učia – aj okrem poklesu záujmu o ruštinu v 90-tych rokoch – sú nízke). Stav kvalifikovanosti učiteľov závisí od úrovne vzdelávania: na 1. stupni základnej školy je len 51,2% kvalifikovaných učiteľov, zatiaľ čo v 8-ročných gymnáziách je to 93,9% a na stredných školách 90,7%.
- Vo väčšine prípadov je dostatočný počet študentov zapísaných len na angličtinu a nemčinu, o ostatné cudzie jazyky je záujem nižší.
- Len malá časť študentov, ktorá sa pripravuje na povolanie učiteľa, chce nastúpiť do učiteľského povolania.
- Väčší záujem prejavujú študenti o odbory zamerané na preklad, pretože ten sa – a určite aj opodstatnene – pokladá za lepšie odmeňovanú oblasť, než oblasť školstva.
- Na odborných katedrách jazykov neštudujú študenti iných odborov, čo je podmienené tým, že odborné katedry jazykov zabezpečujú výučbu jazyka pre študentov, ktorí študujú cudzí jazyk ako odbor, pričom výučbu cudzieho jazyka pre študentov iných odborov (ktorí majú CJ v študijných programoch) realizujú väčšinou katedry odbornej cudzojazyčnej komunikácie. Dvojodborové štúdium alebo medziodborové štúdium sa často ani neumožňuje, a to hlavne preto, že fakulty zostávajú inštitučne veľmi uzavreté.

- Výskum (okrem zavedeného individuálneho výskumu vysokoškolských učiteľov) zostáva obmedzený, tak ako je obmedzený aj počet študentov schopných a ochotných zapísať sa na doktorandské štúdium.
- Obnovenie univerzitného učiteľského zboru na katedrách jazykov je ohrozené a netýka sa to len katedier jazykov, kde je počet študentov nízky.
- Toto ohrozenie je tým aktuálnejšie, že pri rozdelení štúdia na 3-5-8 (bakalársky diplom po 3 rokoch, magisterský diplom po 5 rokoch, doktorandský diplom po 8 rokoch univerzitného štúdia) v duchu Bolonského procesu, prejavuje Ministerstvo školstva Slovenskej republiky tendenciu zamietnuť akreditáciu pre „malé“ jazyky.
- Nedostatok vysokoškolských učiteľov a prednášajúcich pre jazyky, ktoré sa vyučujú málo, vedie k nemožnosti otvoriť a udržať ich pracovisko na univerzite, čo zase znemožňuje prípravu ich budúcich učiteľov.
- Nedostatočné finančné ohodnotenie učiteľov a neuplatňovaná stratégia kariérového rastu učiteľov spôsobuje malý záujem absolventov vysokých škôl o učiteľské povolanie a ich odchod hlavne do súkromnej sféry.

c) *Aké sú navrhnuté iniciatívy na prekonanie týchto prekážok?*

1. Definovať postavenie učiteľa a učiteľa cudzích jazykov v spoločnosti.
2. Finančnou motiváciou zvýšiť atraktivitu a stabilitu učiteľského povolania, ako aj ďalšími materiálnymi stimulmi podporiť profesijnú mobilitu učiteľov cudzích jazykov.
3. Zabezpečiť v rámci štúdia odboru učiteľstva pre primárne vzdelávanie prípravu učiteľov prvého stupňa ZŠ aj z cudzieho jazyka a didaktiky výučby cudzích jazykov.
4. Zabezpečiť postgraduálne vzdelávanie učiteľov cudzích jazykov a viac pozornosti venovať celoživotnému vzdelávaniu učiteľov cudzích jazykov.
5. Podporovať kvalifikovanosť učiteľov špeciálnej pedagogiky ich zameraním na problematiku výučby CJ v danej doméne, a tak umožniť žiakovi dosiahnuť určitú komunikačnú úroveň v cudzích jazykoch.
6. Vytvoriť systém individuálnej pomoci integrovanému žiakovi ako aj učiteľom, ktorí pracujú v triede aj s integrovanými deťmi, a to najmä formou odbornej asistencie. Za týmto účelom zamestnať absolventov bakalárskeho štúdia v odbore cudzí jazyk, ktorí nemajú dostatočné vzdelanie pre výkon povolania učiteľa cudzieho jazyka, ale naopak majú dostatočné vzdelanie pre výkon odbornej asistencie v triedach, ktoré navštevujú integrované deti.

d) *Realizácia krokov v časovej postupnosti pre zabezpečenie implementácie jednotlivých opatrení do praxe.*

Prípravná fáza pre zavedenie nového modelu: január 2007 – september 2008

1. Definovať postavenie učiteľa cudzích jazykov v spoločnosti, profil učiteľa cudzích jazykov, najnižšie potrebné vzdelanie učiteľov vyučujúcich cudzie jazyky, profil

asistenta pre výučbu cudzích jazykov v triedach, ktoré navštevujú integrované deti v súlade s UV SR č. 367 z 18. apríla 2007.

Termín: 1. december 2007 – dodanie podkladov pre nový školský zákon

2. Prijat' kroky na zabezpečenie stability a atraktivity učiteľského povolania.

Termín: v súlade s prebiehajúcou reformou v oblasti kariérového rastu

3. Rokovanie s VŠ (zadávatel' MŠ SR) s cieľom dosiahnuť zvýšenie počtu absolventov v odbore didaktika cudzích jazykov a vypracovať novú stratégiu a nové študijné programy pre implementáciu navrhovanej koncepcie.

Termín: jún 2008

4. Rokovanie s VŠ s cieľom dosiahnuť v rámci štúdia odboru učiteľstva pre prvý stupeň ZŠ zaradenie CJ (jazyk, metodika a didaktika skorého vyučovania CJ) a vytvoriť adekvátne študijné programy pre implementáciu navrhovanej koncepcie.

Termín: september 2008

5. Vypracovať projekt vzdelávania pre učiteľov CJ, ktorí by si chceli doplniť svoje vzdelanie v odbore učiteľstva pre prvý stupeň ZŠ ako rozšírené štúdium resp. formou vzdelávacích modulov a vypracovať projekt ďalšieho (priebežného) vzdelávania učiteľov CJ pre ZŠ, SŠ(SOŠ, SOU), resp. formou vzdelávacích modulov

Termín: december 2007

Fáza realizácie pre zavedenie nového modelu: 2008 – 2018

1. Priebežne spracovávať a riešiť problémy spojené s implementáciou predkladaného modelu.

Termín: Počas celej doby implementácie.

2. Zabezpečiť odbornú pomoc učiteľom a školám počas celého trvania implementácie predkladaného modelu.

Termín: Počas celej doby implementácie.

3. Pokračovať vo vzdelávaní učiteľov CJ.

Termín: Počas celej doby implementácie.

3 Finančné zabezpečenie

Finančné zabezpečenie nového modelu bolo vypracované na základe platnej legislatívy, ktorá zohľadňuje delenie tried na skupiny a v súlade s platnými pravidlami o financovaní škôl. Navrhuje možnosti finančného zabezpečenia predkladaných koncepčných zmien. Neuvádza podrobné vymedzenie finančných nákladov na jednotlivé činnosti, pretože takéto vymedzenie bude možné vypracovať až vo forme projektov ESF, ktoré je potrebné realizovať pre úspešnú implementáciu *Koncepcie vyučovania cudzích jazykov v ZŠ a SŠ*.

Zdroje financovania nového modelu vyučovania cudzích jazykov:

- štátny rozpočet,
- z ušetrených verejných financií ako dôsledku odstránenia alebo zníženia strát spôsobených nenadväznosťou štúdia,

- štrukturálne fondy (priestor pre štátnu správu, verejnú správu, zriaďovateľov, samosprávu – ktorí sú prijímateľom pomoci),
- národné projekty financované z Európskeho sociálneho fondu,
- spolupráca súkromného a verejného sektora.

Štruktúra finančných prostriedkov na zabezpečenie nového modelu vyučovania CJ:

- normatív na žiaka (platy učiteľov, nárast výkonov),
- rozpočet priamo riadených organizácií MŠ SR – vzdelávanie učiteľov, evalvačné merania,
- rozpočet sekcie regionálneho školstva – tvorba, tlač a distribúcia národných učebníc pre CJ,
- rozvojové programy – napr. jazykové laboratória, jazykové certifikáty.

Financovanie nového modelu zahŕňa tieto oblasti:

a) nárast výkonov, mzdy učiteľov

- nárast úväzkov
- stabilizácia učiteľov CJ v školstve

V prvom prípade pôjde o najväčšiu položku, dajú sa stanoviť približne finančné požiadavky na ročný nárast. V súčasnosti platný základný učebný plán Variant 1 pre 5. – 9. ročník ZŠ má pre predmet CJ časovú dotáciu 16 hodín, hodinová dotácia je 4-3-3-3-3. Navrhovaný nový model stanovuje povinné rozšírenie časovej dotácie od školského roku 2008/2009 na 20 hodín, hodinová dotácia je 4-4-4-4-4. Z uvedeného vyplýva, že pôjde o nárast 4 hodiny, nárast bude postupný po jednej hodine a prvé navýšenie bude až v školskom roku 2009/2010. Prepočítané na finančné prostriedky to predstavuje **sumu 35,5 mil. Sk** na 1 hodinu navýšenia. Za štyri roky to bude cca 140 mil. Sk ročne viac na vyučovanie CJ.

Podobne sa dá uvažovať aj v prípade zavedenia druhého CJ, s ktorým ráta cieľový model. Nárast bude tiež postupný alebo sa v prvých rokoch vôbec neprejaví, vzhľadom na vysoké percento nekvalifikovaných učiteľov ho nebude možné zaviesť vo väčšom rozsahu. Finančné navýšenie bude smerovať podľa modelu len k vyučovaniu CJ. Vzhľadom na pripravovanú obsahovú reformu to ale neznamená automaticky aj navýšenie smerom k štátnemu rozpočtu.

V druhom prípade to bude závisieť od prijatej formy riešenia problému - (napr. prijatím Koncepcie profesijného rozvoja učiteľov v karietovom systéme).

b) vzdelávanie učiteľov

- špecializačné inovačné štúdium, resp. kvalifikačné štúdium
- priebežné vzdelávanie

Predpokladaná čiastka pri hodinovej dotácii od 80 do 200 hodín na školenie jedného učiteľa pri uvedených formách vzdelávania je asi **16,7 mil. Sk** ročne a za celé obdobie zavádzania modelu 9 rokov to bude cca. 150 mil. Sk. Potrebu nárastu kvalifikovaných učiteľov CJ odhadujeme na cca 1800 oproti súčasnej potrebe, čo je nárast asi o 30%. Náklady spojené so vzdelávaním učiteľov budú tiež hradené z dostupných zdrojov financovania z ESF.

c) tvorba národných učebníc CJ – Oprávnené pre financovanie z ESF

Pôjde o učebnicu a cvičebnicu pre žiaka, učebnicu pre učiteľa a CD. Bude potrebné tieto školské učebnice mať pre šesť jazykov (AJ, NJ, FJ, RJ, TJ a ŠJ) a štyri úrovne (A1, A2, B1 a B2). Učebnice sa budú tvoriť priebežne počas

zavádzania nového modelu s dostatočným časovým predstihom, intenzita čerpania financií bude v prvých piatich rokoch rozhodujúca. Predpokladaná celková suma je **cca 60 mil. Sk.**

d) evalvačné nástroje a merania

Meranie sa vykoná na reprezentatívnej vzorke aspoň 60 % populácie, predpokladáme vykonať aspoň 4 pilotné merania počas zavádzania nového modelu. Predpokladaná suma potrebná na tento účel je **cca 15 mil. Sk.**

Finančné prostriedky potrebné na pokrytie nákladov vyplývajúcich zo zavedenia nového modelu vyučovania cudzích jazykov budú hradené zo schváleného rozpočtu Ministerstva školstva SR na jednotlivé roky.

Prílohy

Príloha č.1

Navrhovaní členovia národnej pracovnej skupiny pre implementáciu Konceptie vyučovania cudzích jazykov v ZŠ a v SŠ

Meno	Organizácia Adresa	E-mail Telefonický kontakt
Butašová Anna, doc., PhDr., CSc. expertka pre vzdelávanie a ďalšie vzdelávanie učiteľov a zodpovedný odborného garant pre predmet francúzsky jazyk	Katedra románskych jazykov a literatúr Pedagogická fakulta UK Šoltésovej 4 811 08 Bratislava	Anna.Butasova@fedu.uniba.sk T: 02-50 222 136
Čuláková Dana, RNDr. zástupca decíznej sféry v otázkach jazykovej politiky a implementácie novej Konceptie vyučovania cudzích jazykov	Sekcia regionálneho školsťva MŠ SR Stromová 1 831 01 Bratislava	dana.culakova@minedu.sk
De Jaegher Darina, Mgr. zodpovedný odborný garant ŠPÚ a expertka pre otázky tvorby konceptií a pedagogickej dokumentácie	Štátny pedagogický ústav Pluhová 8 830 00 Bratislava	jaegher@statpedu.sk lomnicka@yahoo.fr T: 02-49276 306
Đuranová Denisa, Mgr. tajomníčka	Štátny pedagogický ústav Pluhová 8 830 00 Bratislava	denisa.duranova@statpedu.sk T: 02-49276 308

<p>Gregorová Ivana, PhDr.</p> <p>zodpovedný odborný garant ŠPÚ pre predmet slovenský jazyk a literatúra</p>	<p>Štátny pedagogický ústav Pluhová 8 830 00 Bratislava</p>	<p>ivana.gregorova@statpedu.sk</p> <p>T: 02-49276 306</p>
<p>Hanuljaková Helena, PhDr.</p> <p>zodpovedný odborný garant za metodicko-pedagogické centrá</p>	<p>Metodicko-pedagogické centrum Tomášikova 4 820 09 Bratislava</p>	<p>hanuljakova@mctba.sk</p> <p>T: 0905 620 340</p>
<p>Hlavňová Anna, doc., PhDr., CSc.</p> <p>zodpovedný odborný garant pre predmet anglický jazyk</p>	<p>Žilinská univerzita Fakulta prírodných vied ul. J. M. Hurbana 15 010 26 Žilina</p>	<p>anna.hlavnova@fpv.uniza.sk</p> <p>T: 041-513 61 06</p>
<p>Horváthová Sidónia, PhDr.</p> <p>zodpovedný odborný garant za štátne jazykové školy</p>	<p>Štátna jazyková škola Palisády 38 811 06 Bratislava</p>	<p>horvathova@mcmb.sk</p>
<p>Kiššová Júlia, PaedDr.</p> <p>zodpovedný odborný garant pre predmet taliansky jazyk</p>	<p>Katedra románskych jazykov a literatúr Pedagogická fakulta UK Šoltésovej 4 811 08 Bratislava</p>	<p>Julia.Kissova@fedu.uniba.sk</p> <p>T: 02-50 222 134</p>
<p>Kováčiková Miriam, PhDr.</p> <p>zodpovedný odborný garant za MŠ SR pre otázky financovania navrhovanej Koncepcie</p>	<p>Sekcia európskych záležitostí pre MŠ SR Hanulova 5/B 841 02 Bratislava</p>	<p>miriam.kovacikova@minedu.sk k.lempochnerova@minedu.sk</p>

zo zdrojov ESF		T: 692 522 61
Kollárová Eva, prof., PhDr., PhD. zodpovedný odborný garant pre predmet ruský jazyk	Katedra EKŠ/ASR Fakulta humanitných vied UMB Tajovského 51 974 01 Banská Bystrica	kollarova@fhv.umb.sk kollarova@orava.sk T: 0907 858 020
Kratochvílová Elena, Mgr., PhD. zodpovedný odborný garanta za asociácie učiteľov cudzích jazykov	Poštová 4 811 06 Bratislava	kratochvilova@ifrs.sk T: 02-54 13 12 57 0905 239 147
Kvaššay Vladimír, Mgr. zástupca za MŠ SR	Sekcia regionálneho školstva MŠ SR Stromová 1 831 01 Bratislava	vladimir.kvassay@minedu.sk
Lojová Gabriela, doc., PhDr., PhD. expertka v oblasti psychológie	Katedra anglického jazyka a literatúry Pedagogická fakulta UK Račianska 59 813 34 Bratislava	lojova@fedu.uniba.sk gabilojova@yahoo.com T: 02-442 549 58 02-43421124 kl. 259
Lukáčková Zuzana, Mgr. zodpovedný odborný garant za Štátnu školskú inšpekciu	Štátna školská inšpekcia Staré grunty 52 841 04 Bratislava 4	Lukackova@ssiba.sk T: 0908 178 334
Medveczká Mária, PhDr. odborný garant pre	Katedra románskych jazykov a literatúr Pedagogická fakulta UK	Medveczka@fedu.uniba.sk

španielsky jazyk	Šoltésovej 4 811 08 Bratislava	T: 02-50 222 140
Ondrejovič Slavomír, doc., PhDr., DrSc. expert pre otázky jazykovej politiky v súlade s filozofiou materinský jazyk + 2	Jazykovedný ústav L. Štúra SAV, Panská 26, 813 64 Bratislava	slavoo@juls.savba.sk T: 02-544 183 58
Pišková Anna, Mgr. zodpovedný odborný garant za asociácie riaditeľov škôl SR	Gymnázium V. P .Tótha Malá Hora 3 036 01 Martin	office@gymmt.sk stefko@gymmt.sk T: 043-413 31 91 043-413 10 26
Tandlichová Eva, prof., PhDr., PhD. expertka pre otázky reformy školstva, učebnicovej politiky v oblasti výučby cudzích jazykov a zástupca Kurikulárnej rady	Katedra anglistiky a amerikanistiky Filozofická fakulta UK Gondova 2 818 01 Bratislava	Eva.Tandlichova@fphil.uniba.sk Tandlichova@nexta.sk T: 02-59 33 92 15 02-52 92 63 33 0915 496 130
Žatkovičová Viera, Ing. zodpovedný odborný garant za Štátny inštitút odborného vzdelávania	Štátny inštitút odborného vzdelávania Bellova 54/A 837 63 Bratislava	zatkovicova@siov.sk viera.z1@post.sk T: 02-547 767 74
Žilová Ružena, doc., PhDr., PhD. zodpovedného odborný garant pre predmet nemecký jazyk	Katedra germanistiky Filozofická fakulta UKF Štefánikova 67 949 74 Nitra	rzilova@ukf.sk T: 0904 570 414

Príloha č.2

Prehľad činností a harmonogram pre implementáciu schválenej Konceptie vyučovania cudzích jazykov v ZŠ a SŠ

Prípravná fáza pre zavedenie nového modelu konceptie vyučovania cudzích jazykov v ZŠ a SŠ – október 2007 – december 2008		
Opatrenie	Termín realizácie	Zodpovedná inštitúcia
1. Vytvorenie národnej expertnej pracovnej skupiny zo zástupcov MŠ SR, ŠPÚ, ŠIOV, ŠŠI, vybraných VŠ, MPC, ŠJŠ, ktorej úlohou je riešenie aktuálnych problémov spojených so zavádzaním modelu do praxe a tvorbou jazykovej politiky SR. Pracovná skupina by mala pracovať pri MŠ SR, pri sekcii regionálneho školstva a mala by byť základným poradným orgánom ministra školstva SR pri implementácii konceptie do praxe a tvorby jazykovej politiky SR v súlade s európskym kontextom.	15. november 2007	MŠ SR
2. Jednoznačne vymedziť kompetencie jednotlivých inštitúcií v rámci implementácie modelu do školského systému.	1. december 2007	MŠ SR
3. Poverenie ŠPÚ implementáciou schválenej konceptie. Za týmto účelom je nutné vytvoriť a vymenovať v organizačnej štruktúre ŠPÚ právne podložený útvar, ktorý bude zodpovedať za tvorbu jazykovej politiky SR, implementáciu schválenej konceptie a realizáciu projektov Rady Európy a Európskej komisie v oblasti podpory viacjazyčnosti vo formálnom vzdelávaní. Vytvorený útvar bude organizačne, finančne a personálne zodpovedať za realizáciu aktivít navrhnutých národnou skupinou pre implementáciu schválenej konceptie.	1. december 2007	ŠPÚ
4. Vymenovanie Ústrednej predmetovej komisie pre cudzie jazyky ako poradného orgánu riaditeľa ŠPÚ a kontrolného orgánu v otázkach implementácie schválenej konceptie a jazykového vzdelávania. Predmetová komisia, v súlade so schválenou koncepciou, by mala zabezpečiť rovnomerné zastúpenie členov pre AJ, NJ, RJ, FJ, ŠJ a TJ, tak aby bola zachovaná základná filozofia harmonizácie		

a koherencie v oblasti výučby cudzích jazykov.	15. november 2007	ŠPÚ
<p>5. Legislatívne zabezpečiť realizáciu implementácie predkladanej stratégie v potrebných oblastiach ako napr. zabezpečenie kontinuity vo výučbe cudzích jazykov pri prechode zo ZŠ na SŠ, zavedenie cudzieho jazyka do študijných programov pre učiteľstvo prvého stupňa ZŠ, stanovenie štatútu bilingválnych škôl a škôl s rozšíreným vyučovaním CJ, atď. a v súlade s pripravovanou reformou systému výchovy a vzdelávania SR.</p> <p>6. Zabezpečiť, od školského roka 2008/2009, dodržanie kontinuity vo výučbe CJ pri prechode zo ZŠ na SŠ na úrovni, ktorú žiak dosiahol podľa absolvovaného variantu učebného plánu vo všetkých CJ, ktoré sa na škole vyučujú. Realizáciu tejto požiadavky kontrolovať Štátnou školskou inšpekciou.</p>	<p>1. december 2007 – dodanie podkladov národnej expertnej skupiny pre nový školský zákon v súlade s legislatívnym zabezpečením schválenej <i>Koncepcie výučby cudzích jazykov v ZŠ a SŠ</i>.</p> <p>1. december 2007 – dodanie podkladov pre nový školský zákon, ďalej v rámci realizačnej fázy od školského roku 2008/2009</p>	<p>Národná skupina a MŠ SR</p> <p>MŠ SR</p>
7. Pripraviť a schváliť základnú pedagogickú dokumentáciu (učebné plány, učebné osnovy a vzdelávacie štandardy) potrebnú na implementáciu predkladaného modelu do praxe podľa vyššie uvedenej koncepcie.	31. marec 2008	MŠ SR a ŠPÚ
8. Pripraviť a schváliť koncepciu pre výučbu cudzích jazykov v materských školách a na 1. stupni ZŠ (primárny vzdelávanie) v súlade s filozofiou materinský jazyk +2.	december 2008	MŠ SR a ŠPÚ
9. Navrhnuť a presne špecifikovať kritériá pre tvorbu dlhodobej koncepcie výučby cudzích jazykov v školách s vyučovacím jazykom národností v súlade so zásadami kurikulárnej reformy.	december 2008	ŠPÚ
10. Zabezpečiť preskúmanie a efektívne adaptovanie ponúkaného modelu odborníkmi z oblasti špeciálnej pedagogiky, finančne podporovať technické zabezpečenie škôl, resp. žiakov s jednotlivými postihmi.	december 2008	ŠPÚ

<p>11. Dopracovať koncepciu pre výučbu cudzích jazykov pre integrované deti v súlade s ich individuálnymi potrebami; vytvoriť systém individuálnej pomoci integrovanému žiakovi ako aj učiteľom, ktorí pracujú v triede aj s integrovanými deťmi, a to najmä formou odbornej asistencie.</p>	<p>december 2008</p>	<p>MŠ SR a ŠPÚ</p>
<p>12. Zabezpečiť fungovanie interaktívnej webovej stránky pre učiteľov cudzích jazykov, riaditeľov škôl, rodičov a žiakov s cieľom zabezpečenia dostatočnej informovanosti o jednotlivých etapách implementácie schválenej koncepcie, ako aj vytvorenia efektívneho komunikačného kanálu medzi odborníkmi zodpovednými za implementáciu schválenej koncepcie a prijímateľmi jednotlivých zmien.</p>	<p>marec 2008</p>	<p>ŠPÚ</p>
<p>13. Pripraviť stratégiu implementácie modelu do všetkých typov SŠ, prioritne do SOŠ a SOU pod vedením zástupcov ŠIOV-u a ŠPÚ.</p>	<p>december 2008</p>	<p>ŠIOV a ŠPÚ</p>
<p>14. Vytvoriť pri ŠPÚ pracovnú skupinu pre tvorbu učebnicovej politiky v oblasti výučby cudzích jazykov a koordinovanie činností pre tvorbu národných učebníc v súlade so schválenou koncepciou cudzích jazykov v ZŠ a SŠ.</p>	<p>január 2008</p>	<p>ŠPÚ</p>
<p>15. Prostredníctvom strategickej učebnicovej politiky zabezpečiť kvalitné národné učebnice cudzích jazykov predovšetkým pre základné školy.</p>	<p>zadanie konkurzu pre tvorbu národných učebníc pre úroveň A1 (1.CJ) – marec 2008 a ďalej pokračovať v tvorbe národných učebníc pre jednotlivé úrovne vo fáze realizácie implementácie schválenej koncepcie výučby CJ.</p>	<p>MŠ SR, ŠPÚ a ŠIOV</p>
<p>16. Definovať postavenie učiteľa cudzích jazykov v spoločnosti, profil učiteľa cudzích jazykov, najnižšie potrebné vzdelanie učiteľov vyučujúcich cudzie</p>	<p>1. december 2007 - dodanie podkladov pre nový školský zákon</p>	

jazyky, profil asistenta pre výučbu cudzích jazykov v triedach, ktoré navštevujú integrované deti v súlade s UV SR č. 367 z 18. apríla 2007.		Národná skupina, ŠPÚ a MŠ SR
17. Prijat' kroky na zabezpečenie stability a atraktivity učiteľského povolania.	v súlade s prebiehajúcou reformou v oblasti kariérového rastu	MŠ SR
18. Rokovanie s VŠ (zadávatel' MŠ SR) s cieľom dosiahnuť zvýšenie počtu absolventov v odbore didaktika cudzích jazykov a vypracovať novú stratégiu a nové študijné programy pre implementáciu navrhovanej koncepcie.	jún 2008	MŠ SR
19. Rokovanie s VŠ s cieľom dosiahnuť v rámci štúdia odboru učiteľstva pre prvý stupeň ZŠ zaradenie CJ (jazyk, metodika a didaktika skorého vyučovania CJ) a vytvoriť adekvátne študijné programy pre implementáciu navrhovanej koncepcie.	september 2008	MŠ SR
20. Vypracovať projekt vzdelávania pre učiteľov CJ, ktorí by si chceli doplniť svoje vzdelanie v odbore učiteľstva pre prvý stupeň ZŠ ako rozšírené štúdium resp. formou vzdelávacích modulov a vypracovať projekt ďalšieho (priebežného) vzdelávania učiteľov CJ pre ZŠ, SŠ(SOŠ, SOU), resp. formou vzdelávacích modulov	december 2007	MŠ SR

Fáza realizácie implementácie nového modelu koncepcie vyučovania cudzích jazykov v ZŠ a SŠ – 2008/2018		
Opatrenie	Termín realizácie	Zodpovedná inštitúcia
1. V školskom roku 2008/2009 resp. 2009/2010 zaviesť podľa schváleného variantu jednotný variant učebného plánu od 5. (resp.3.) ročníka všetkých ZŠ v SR a vyučovať podľa novej koncepcie (učebné osnovy, vzdelávacie štandardy, národné učebnice) v súlade s úrovňami SERR.	od školského roka 2008/2009, ďalej zavedenie 1. CJ do septembra 2011/2012 a zavedenie 2. CJ do septembra 2012/2013.	Národná skupina, ŠPÚ

		a MŠ SR
2. Zabezpečiť, aby už od školského roku 2008/2009, aby bola dodržaná kontinuita vo výučbe CJ pri prechode zo ZŠ na SŠ na úrovni, ktorú žiak dosiahol podľa absolvovaného variantu učebného plánu vo všetkých CJ, ktoré sa na škole vyučujú (žiak, ktorý sa učil CJ v ZŠ, nemôže tento CJ študovať len ako začiatovník, či už z vlastnej vôle alebo vôle školy). Realizáciu tejto požiadavky kontrolovať Štátnou školskou inšpekciou.	1. december 2007 – dodanie podkladov pre nový školský zákon, ďalej v rámci realizačnej fázy od školského roku 2008/2009	Národná skupina, ŠPÚ a MŠ SR
3. Pripraviť a schváliť základnú pedagogickú dokumentáciu (učebné plány, učebné osnovy a vzdelávacie štandardy) potrebnú na implementáciu predkladaného modelu do praxe podľa vyššie uvedenej koncepcie v SOŠ.	jún 2009	ŠIOV, Národná skupina, ŠPÚ a MŠ SR
4. V školskom roku 2009/2010 pokračovať podľa časového harmonogramu v implementácii zvoleného modelu a priebežne monitorovať na štatisticky významnej vzorke úspešnosť implementácie modelu v súlade so schválenou pedagogickou dokumentáciou.	Počas celej doby implementácie.	Národná skupina, ŠPÚ, MŠ SR, ŠŠI a ÚIPŠ
5. V školských rokoch 2013/2017 zabezpečiť pokračovanie zavádzania predkladaného modelu v SŠ.	postupne od začiatku realizačnej fázy implementácie, t.j. od septembra 2008 až po ukončenie projektu.	Národná skupina, ŠPÚ, ŠIOV a MŠ SR
6. Prostredníctvom strategickej učebnicovej politiky zabezpečiť kvalitné národné učebnice cudzích jazykov pre ZŠ a SŠ.	zadanie konkurzu pre tvorbu národných učebníc pre: úroveň A1 (2.CJ) – január 2009 úroveň A2 (1.CJ aj 2.CJ) – január 2010 úroveň B1 (1.CJ aj 2.CJ) – január 2011 úroveň B2 (1.CJ aj 2.CJ) – január 2012	Národná skupina, ŠPÚ, ŠIOV a MŠ SR

	tvorba učebníc pre SOŠ od januára 2010 do júna 2013	
7. Priebežne spracovávať a riešiť problémy spojené s implementáciou predkladaného modelu.	Počas celej doby implementácie.	Národná skupina, ŠPÚ, MŠ SR, ŠŠI a ÚIPŠ
8. Zabezpečiť odbornú pomoc učiteľom a školám počas celého trvania implementácie predkladaného modelu.	Počas celej doby implementácie.	Národná skupina, ŠPÚ, MŠ SR, MPC a VŠ
9. Vyhodnotiť ukončenie fázy realizácie koncepcie	september 2018	Národná skupina, MŠ SR a ŠPÚ